

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 17 Απριλίου 2016

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ¹

- ◆ Μια ξάστερη νύχτα έγινε ξαφνικά η σελήνη είχε χαθεί (είχε πάθει έκλειψη)· εξαιτίας του ξαφνικού παράξενου και φοβερού θεάματος, τρόμος είχε καταλάβει τις ψυχές των στρατιωτών και ο στρατός είχε χάσει την αυτοπεποίθησή του (το ηθικό του).
[...]
Έτσι οι ελευθέρες τέχνες του Γάλλου άνοιξαν τον δρόμο για εκείνη τη λαμπρή νίκη του Παύλου. Επειδή εκείνος είχε νικήσει τον φόβο του ρωμαϊκού στρατού, ο στρατηγός μπόρεσε να νικήσει τους αντιπάλους.
- ◆ Όταν ο Πόπλιος Κορνήλιος Νασικός είχε πάει στον Έννιο τον ποιητή και (όταν) σ' αυτόν που (ο οποίος) από την πόρτα ζητούσε τον Έννιο, η υπηρέτρια είχε πει ότι αυτός δεν ήταν στο σπίτι, ο Νασικός κατάλαβε ότι εκείνη είχε πει αυτό με διαταγή του αφεντικού (της) και ότι εκείνος ήταν μέσα.
- ◆ Τώρα καταλαβαίνα ότι, αν αυτός φθάσει στο στρατόπεδο του Μανλίου, όπου κατευθύνεται, κανείς δεν θα είναι τόσο ανόητος, που (ώστε) να μην βλέπει ότι έγινε η συνωμοσία, κανείς (δεν θα είναι) τόσο αχρείος, που (ώστε) να μην το ομολογήσει.

¹ Οι μεταφράσεις που παρατίθεται αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.study4exams.gr. Εννοείται ότι μπορεί κάποιος να συμβουλευτεί και τις μεταφράσεις των Σαββαντίδη – Πασχάλη από το βιβλίο του Καθηγητή.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(α)

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B. 1².

Sulpici
caelos
eumque modum
alacri - alacriore
quis
quaerentia
ostii / osti
meus – mi
vocum tuarum
impudenter
plurium / plura - pluria
istud
nullas res

B. 2.

defice
dent
victu
potentia
accipieris - accipiere
fi
mentiturum esse
vellent
scito
visuri fuerint
al(i)tus esset
nasciturae sitis
dic
faciendae
fatendus sit

² Οι συνεκφορές λογίζονται ως μία έννοια. Κατά συνέπεια κάθε τύπος βαθμολογείται με 0,5.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(α)

Γ.1.α.

- **nocte**: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική (τοπική). Δηλώνει χρόνο και συνάπτεται με το ρήμα *defecerat*³.
- **modo**: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική (οργανική). Δηλώνει τρόπο και συνάπτεται με το ρήμα *misit*⁴.
- **domi**: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με τη γενική του ονόματος *domus*. Δηλώνει τον τόπο και ειδικότερα τη στάση σε έναν τόπο. Συνάπτεται με το απαρέμφατο *non-esse*.
- **iussu**: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική (οργανική). Δηλώνει αιτία (στερεότυπη έκφραση)⁵ και συνάπτεται με το απαρέμφατο *dixisse*.
- **diēbus**: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική (οργανική). Δηλώνει το μέτρο ή της διαφορά σε εξάρτηση από το επίρρημα *post*. Η φράση *paucis post diebus* συνάπτεται με το ρήμα *exclamavit*.
- **homo** : Κατηγορούμενο που αποδίδεται στο εννοούμενο υποκείμενο *tu* μέσω του συνδετικού ρήματος *es*.
- **Catilinae**: Γενική υποκειμενική σε εξάρτηση από το *spem* (*Catilina sperat*).
- **(non) credendo**: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική γερουνδίου. Δηλώνει τρόπο και συνάπτεται με το ρήμα *confirmaverunt*.
- **quo**: Επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με επίρρημα. Δηλώνει τον τόπο και ειδικότερα δηλώνει την κίνηση σε έναν τόπο. Συνάπτεται με το ρήμα *intendit*.

Γ.1.β. Tum exercitus alacer a Sulpicio Gallo ... eo modo in pugnam missus est.

Γ.1.γ.

- Cicero dixit Sulpicium Gallum legatum Luci Aemili esse / fuisse.
- Sulpicius Gallus legatus Luci Aemili Pauli esse / fuisse dicitur.

Γ.1.δ. Sulpicius Gallus legatus Luci Aemili Pauli erat bellum adversus Persen regem gerentis.

Γ.1.ε. Imperator, metu exercitus Rōmāni ab illo victo, adversarios vincere potuit!

³ Ο χρόνος με αφαιρετική, επειδή το *nocte* δηλώνει φυσική υποδιαίρεση του χρόνου και δίνει απάντηση στην ερώτηση *πότε*. Η αφαιρετική είναι απρόθετη, επειδή συνοδεύεται από επιθετικό προσδιορισμό (*serena*).

⁴ Η αφαιρετική είναι απρόθετη, επειδή συνοδεύεται από επιθετικό προσδιορισμό (*eo*).

⁵ Ειδικότερα δηλώνει το εσωτερικό αναγκαστικό αίτιο.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(α)

Γ.2.α.

- Quod / Quia / Quoniam indignatus est – indignatus erat. (αντικειμενική αιτιολογία)
- Quod / Quia / Quoniam indignatus esset. (υποκειμενική αιτιολογία)
- Cum indignatus esset. (αιτιολογία, αποτέλεσμα εσωτερικής, λογικής διεργασίας)

Γ.2.β. in pugnam: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με εμπρόθετη αιτιατική. Δηλώνει σκοπό (= τελικό αίτιο) και συνάπτεται με το ρήμα *misit*.

- Tum Sulpicius Gallus ... eō modo exercitum alacrem causa / gratia pugnandi (ή: pugnandi causa / gratia) misit.

Γ.2.γ.

- ανοιχτή υπόθεση στο παρόν
si in hunc animadverto, crudeliter et regie id factum esse dicunt.
- υπόθεση πιθανή ή δυνατή.
si in hunc animadvertam, crudeliter et regie id factum esse dicant.

Γ.2.δ. noli accipere
Ne acceperis.